

СЕКЦІЯ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ

Науковий керівник – д-р екон. наук, проф. О.Є. Кузьмін

А. Якібчук

Науковий керівник – канд. екон. наук, ст. викл. М.В. Сорока

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ СОНЯЧНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УМОВАХ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Сучасні темпи глобалізації, нарощення обсягів промислового виробництва, збільшення споживання призводять до значних перевитрат енергоресурсів і, як наслідок, – нанесення істотної екологічної шкоди довкіллю. В останні роки ця проблема стає актуальнішою для світової спільноти, набуває екологічного забарвлення. Відповідно це дає позитивний поштовх розвитку відновлюваної, або альтернативної енергетики.

Фактично уся територія України придатна для формування і використання систем теплопостачання з використанням сонячної енергії. Найперспективнішими регіонами країни для розвитку сонячної енергетики є Кримський півострів та Степова Україна.

Розвиток цього сегменту ринку активно розпочався у 2010 р. До 2010 р. Україна не мала жодної великої сонячної електростанції. Натомість 2011-го в країні вже працювали сонячні батареї потужністю 67,55 МВт, у Криму був збудований найбільший сонячний парк Європи та світу.

У листопаді 2011 р. наша країна вперше увійшла до рейтингу компанії Ernst & Young, який щоквартально розраховує індекси інвестиційної привабливості країн для розвитку енергетики на поновлюваних джерелах. Ми зайняли 32 позицію серед ТОП-40 країн світу, де умови для інвестицій в цю галузь вважаються найкращими. Крім того, інвестори з багатьох країн заявили про плани щодо реалізації низки проєктів у різних регіонах України. Слід зауважити, що питання енергетичної безпеки повинно перебувати під суворим наглядом держави, тому інвестиційні пропозиції у цьому секторі економіки мають вивчатись особливо ретельно.

Наприклад, найближчим часом повинна розпочати роботи з будівництва сонячної станції в Херсонській області чеська група компа-

ній Star, стартують проекти інших інвесторів на майданчиках у Криму, Одеській, Запорізькій та інших областях.

Сьогодні в Україні надзвичайно високий, навіть за мірками розвинених країн, пільговий “зелений” тариф. Скажімо, атомні електростанції отримують за 1 кВт-год електроенергії лише 21 копійку, тоді як “соняшники” – 505,09 копійок (63 амер. центи). Різниця прирівнюється до 24 разів. Для порівняння, українські промислові споживачі платять за кіловат-годину 67,10 та 87,62 копійок (відповідно перший і другий класи напруги). Ще одне порівняння – в Німеччині, яка є світовим лідером у сфері сонячної енергетики, одні з найвигідніших зелених тарифів, – з січня 2012 року “зелений” тариф для сонячних електростанцій буде зменшено з нинішніх 28,74 до 24,43 євроцентів. Натомість український тариф у євроцентах (48, 42 євроценти) перевищуватиме німецький у 2 рази.

Ще однією особливістю українського ринку сонячної енергетики є законодавчі умови щодо використання вітчизняних суб’єктів господарювання у процесі встановлення фотоелементів. З 1 січня 2013 р., щоб отримати зелений тариф щодо електрики, генерованої з використанням сонячного випромінювання (фотовольтаїка), повинні використовуватися сонячні модулі з часткою сировини українського походження у витратах на виробництво не менше 30 %, а з 1 січня 2014 р. – 50 %.

Отже, ринок альтернативної енергії в Україні має сприятливі умови для розвитку, іноземні інвестори активно використовують цей сприятливий мікроклімат. З іншого боку, теперішні умови функціонування є збитковими для ринкової інфраструктури і населення. Необхідною є уніфікована енергетична стратегія, що створюватиме передумови для припливу не лише іноземних інвестицій (а й вітчизняних) в українське виробництво сонячних колекторів та становлення відповідної культури споживання. Адже, як свідчить статистика, українці сонячні батареї купують вкрай мало, та й ті китайського виробництва. Відповідно вітчизняні виробники понад 90 % своєї продукції експортують до країн ЄС (Німеччини, Франції, Іспанії, Італії, Португалії).